

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,092 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และ เขต 2 ปีการศึกษา 2563 ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน คือ คัดเลือกโรงเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบและคัดเลือกครูผู้สอนด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง จากครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนละ 8 คน รวม 591 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบวัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 45 ข้อความ

ตอนที่ 2 แบบวัดทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จำนวน 60 ข้อความ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยพร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งถึงโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยติดต่อขอรับเครื่องมือวิจัยคืนด้วยตนเอง จำนวน 591 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และวิเคราะห์ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) และสร้างสมการพยากรณ์

สรุปผลการวิจัย

1. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับสูงทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน
2. ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับสูงทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน
3. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถพยากรณ์ทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้วยสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$4.1 \text{ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ } \hat{Y} = 0.50 + 0.11**X$$

$$4.2 \text{ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ } \hat{Z}_y = 0.11** Z_x$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับสูงทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านนั้น เนื่องจากชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบนโยบายให้กับคณะกรรมการดำเนินงานในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เตรียมการอบรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีแนวทางส่งเสริมให้มีการอบรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้กับครูและผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งแนวคิดของการอบรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ นำคนมาอยู่ร่วมกันเกิดการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้กันระหว่างผู้เข้าร่วมอบรม จนกระทั่งเกิดการสะท้อนความคิดในด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นแนวทางการพัฒนา เพื่อไม่ให้เป็นการเพิ่มภาระครูและไม่ให้เกิดการใช้เวลาในการอบรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมากจนกระทั่งครูไม่มีเวลาสอนเด็กในชั้นเรียน จึงกำหนดให้ครูสามารถนำชั่วโมงการอบรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปรวมกับชั่วโมงการสอนหนังสือที่ใช้เป็นเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : 1) โดยในชั่วโมงการปฏิบัติงานต้องมีชั่วโมงการมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในแต่ละปีไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง ทั้งนี้ต้องมีชั่วโมงการสอนชั้นต่ำตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดด้วย (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. หนังสือสั่งการ. 2560) ถือเป็นการพัฒนาบุคลากรโดยเริ่มจากล่างขึ้นบนอย่างแท้จริง ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุดของการอบรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ที่การเรียนรู้ ผู้เข้าอบรมต้องรู้ว่าวันนี้ได้เรียนรู้และแบ่งปันความรู้อะไรบ้างและจะอย่างไรให้ความรู้จากการอบรมส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาของเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : 2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการอบรมปฏิบัติการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้สถานศึกษา สำหรับศึกษานิเทศก์ ซึ่งผลการอบรมพบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปขยายผลให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้การขยายผลมีประสิทธิภาพสูงสุด นำไปปฏิบัติในสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพผู้สถานศึกษาในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น และส่งตัวแทนเขตพื้นที่การศึกษาเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้สถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้

คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ มีความรู้ความเข้าใจ สามารถขยายผลแก่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในหน่วยงาน และร่วมกันวางแผนขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : 2) โดยมีการดำเนินงาน 3 ระดับ คือ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการดำเนินงาน ดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษาระดับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) กำหนดรูปแบบกระบวนการชุมชนเรียนรู้วัฒนธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ประชุมเชิงปฏิบัติการกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) ออกแบบและวางแผนแนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 5) อบรมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 6) กำกับติดตามนิเทศและประเมินผลการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 7) สรุปและรายงานผลการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา 8) กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียนและยกย่องเชิดชูเกียรติการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการดำเนินงานดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา 2) กำหนดแผนงานการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษา 3) การขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่การปฏิบัติในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา 4) กำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผล 5) สรุปรายงานผลการดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษา 6) กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียนและยกย่องเชิดชูเกียรติการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้สู่สถานศึกษา และระดับสถานศึกษา มีการดำเนินงาน ดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับสถานศึกษา 2) กำหนดแผนงานการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับสถานศึกษา 3) การขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่การปฏิบัติงานในสถานศึกษา 4) กำกับ ติดตามนิเทศ และประเมินผล 5) สรุปรายงานผลการดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 6) กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และยกย่องเชิดชูเกียรติขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : 14) และการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนนี้ยังส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพของครูและผู้บริหารสถานศึกษา นั่นคือการขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะนั่นเอง จึงทำให้ครู

และผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนมีความตื่นตัวและมุ่งมั่นในการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนกันทุกโรงเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นส่งผลทำให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของกรองกาญจน์ นาแพ้ว (2560 : 80) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของ รัฐจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของจุลตี ศรีษะ โคตร (2557 : 89) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของคัลแคน (Kalkan, 2016 : 1619) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โครงสร้างระบบราชการ และความมั่นใจในองค์กรของโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง

2. ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับสูงทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านนั้น เนื่องจากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ซึ่งเป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว แผนการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ศึกษาจากสถานการณ์และบริบทแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และโลก การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมสูงวัย และทักษะของประชากรในศตวรรษที่ 21 ที่ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยุค 4.0 ผลจากการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจ สังคม และสถานการณ์สังคมสูงวัยส่งผลให้ทุกประเทศทั่วโลก กำหนดทิศทางการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศตนให้มีทักษะและสมรรถนะระดับสูง มีความสามารถเฉพาะทางมากขึ้นความต้องการแรงงานที่ไร้ฝีมือและมีทักษะต่ำจะถูกแทนที่ด้วยหุ่นยนต์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มากขึ้น การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนากำลังคนดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงจากกรอบทิศทางการจัดการศึกษาแห่งชาติ ส่งผลให้สถานศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : ง, 15-16) และการจัดการศึกษาปัจจุบันมีการพัฒนา

กำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลกจึงได้มีแผนการปฏิรูปการศึกษา ทั้งระบบ (พ.ศ. 2558 - 2564) และแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของชาติ (พ.ศ. 2557) ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืนและจาก แนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับทักษะ (Skill) หรือ ความชำนาญในการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหาตามตำรา (Content) ซึ่งองค์การยูเนสโกได้แนะนำว่า ผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะพื้นฐานคือ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็นทักษะเพื่อทำงาน คือ ทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร และ ทักษะเฉพาะอาชีพ คือ ทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน. 2558 : 32) ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากร มนุษย์ มีเป้าหมาย คือ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับชีวิตในศตวรรษที่ 21 และ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต กล่าวคือคนไทยใน อนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วง วัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มีขยัน อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสาร ภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ. 2561 : 30 - 31) โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา คือ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่ เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครูการเพิ่มประสิทธิภาพระบบ บริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตในส่วนของกระบวนการจัดการ เรียนรู้ นั้น กำหนดกลยุทธ์ไว้ 2 กลยุทธ์ กลยุทธ์แรก คือ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อ การพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็น ระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะ สหวิทยาการ พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ สร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับการ เรียนรู้ของตนเองได้ กลยุทธ์ที่สอง คือ การเปลี่ยน โฉมบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรม การ เรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

(สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2561 : 33) ส่งผลให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาตื่นตัวและมุ่งมั่นในการปรับกระบวนการเรียนรู้และบทบาทของตนเองให้สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กันทุกคนและทุกโรงเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นส่งผลทำให้ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของเหงียน ถิ ทู ฮ่า และ สิรินาท จงกลกลาง (Nguyen Thi Thu Ha and Sirinat Jongkonklang. 2018 : 18) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดกาบัง ประเทศเวียดนาม ผลการวิจัยพบว่าทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดกาบัง ประเทศเวียดนาม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของโอสลิม และฮัมซา (Ozlem and Hamza. 2017 : 92) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การตรวจสอบทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา: การศึกษาแบบผสมผสาน ผลการวิจัยพบว่าทักษะระดับศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอยู่ในระดับสูง งานวิจัยของณัชชา ตรีการจันทร์ (2558 : 1735) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยราชธานี ผลการวิจัยพบว่าทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี อยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของอ้อมใจ พลกายา และ อัจฉราพรรณ วงษ์น้อย (2561 : 74) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องความพึงพอใจในงานและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชากรณั พงษ์พิศ (2561 : 135) ได้ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่าระดับความสามารถทางทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับสูง

3. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้สืบเนื่องจากผลการวิจัยในข้อ 1 ที่พบว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง และผลการวิจัยในข้อ 2 ที่พบว่าทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือถ้าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงแล้วทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ก็จะสูงด้วย เนื่องจากชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนของครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และผลการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนของครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพราะว่าการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยครูจะทำหน้าที่กระตุ้น

สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2561 : 33) ประกอบกับในปัจจุบันโรงเรียนทุกโรงเรียนได้นำแนวทางของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะช่วงปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มครูและนักการศึกษา (วรลักษณ์ ชูกำเนิด. 2557 : 93) ซึ่งดำเนินการไปพร้อมกับการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของจุลตี ศรีษะ โครต (2557 : 89) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศองค์การทุกด้านมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คัลแคน (Kalkan. 2016 : 1619) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โครงสร้างระบบราชการและความมั่นใจในองค์กรของโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและโครงสร้างระบบราชการของโรงเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและความมั่นใจในองค์กรของ โรงเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชากรณั์ เฟ่งพิศ (2561 : 135) ได้ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านผู้สอนและปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุนมีความสัมพันธ์ทางบวกและส่งผลต่อความสามารถทางทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของครูที่มาร่วมตัวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยแนวคิดของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ ให้ครูรวมตัวกันเกิดการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : 1) เป็นการพัฒนากระบวนการทำงานของครูเพื่อนำไปพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุดของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ที่การเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ที่ส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาของเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : 2) ประกอบกับการจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง จากกรอบทิศทางของแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ ส่งผลให้สถานศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : ง, 15 - 16) ตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2561 : 30 - 31) ส่งผลให้ครูปรับกระบวนการเรียนรู้และบทบาทของตนเองให้สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กันทุกคนและทุกโรงเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของกรองกาญจน์ นาแพร์ (2560 : 80) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่าการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของจุลลีย์ ศรียะโคตร (2557 : 89) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศองค์การส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดเทศบาลนครและสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชากรณ์ เฟ่งพิศ (2561 : 135) ได้ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านผู้สอนและปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุน มีความสัมพันธ์ทางบวกและส่งผลต่อความสามารถทางทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลของการวิจัยที่พบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้น ถ้าต้องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 หน่วยงานต้นสังกัดและโรงเรียนต้องร่วมกัน โดยดำเนินการ ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ติดตามช่วยเหลือ โรงเรียนให้ ดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมากยิ่งขึ้น

2. โรงเรียนควรรีให้ความสำคัญกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและส่งเสริมให้ครูผู้สอน พัฒนาตนเอง ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยต่อไป และเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า จึงขอเสนอแนะวิธีการวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้วยวิธีการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

2. การวัดทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรวัดจากผู้เรียน โดยตรง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี